VLADA

1811. Odlok o razglasitvi Spominskega parka Teharje za kulturni spomenik državnega pomena

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 30/11 – odl. US, 90/12 in 111/13) Vlada Republike Slovenije izdaja

O D L O K
o razglasitvi Spominskega parka Teharje za kulturni spomenik državnega pomena

1. člen

(1) Za kulturni spomenik državnega pomena se razglasi enota dediščine Bukovžlak – Spominski park Teharje (EŠD 26716).

(2) Spominski park Teharje ima izjemen pomen za Republiko Slovenijo, poseben družbeni pomen kot pomembna zgodovinska lokacija in simbolno urejen prostor dediščine Republike Slovenije.

(3) Enota dediščine iz prvega odstavka je kulturni spomenik z vrednotami zgodovinskega in umetnostnega spomenika.

(4) Spominski park Teharje se razglasi z namenom, da se zagotovi njegov nadaljnji obstoj, izboljša pietetni odnos na avtentični zgodovinski lokaciji in poudari spomenik, ki je posvečen žrtvam in je priča spoštljivega odnosa države Slovenije do žrtev vojne in povojnih pobojev.

2. člen

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik državnega pomena, so:

– Spominski park Teharje je s simbolno arhitekturno krajinsko ureditvijo osrednji državni park in osrednji simbolni spomenik Republike Slovenije, ki je posvečen spominu na žrtve vseh povojnih pobojev na območju države,

– spomenik stoji na avtentični lokaciji, kjer je bilo zaprtih in po večini tudi usmrčenih ali od tu v smrt odpeljanih več kot 5000 ljudi,

– Teharje so najbolj znana lokacija povojnih mučenj in pobijanj ljudi: vojakov in civilistov v osrednji Sloveniji,

– arhitekturna ureditev, ki jo je načrtoval arhitekt Marko Mušič s sodelavci, je simbolna pot do kostnice s sarkofagom in oltarjem. Nad kostnico se dviguje betonska konstrukcija z vencem in vihrajočimi trakovi.

3. člen

(1) Spomenik obsega nepremičnine: stavbo št. 427, k. o. 1083 – Bukovžlak; parcele št. 1472/7, 1472/9, 573/7, 588/3, 588/5, 589/2, 589/7, 589/9, 591/3, 591/4, 594/6, 598/3 (del parcele zahodno ob cesti/parceli št. 573/2, k. o. 1083 – Bukovžlak), 608/2, 608/5, vse k. o. 1083 – Bukovžlak.

(2) Vplivno območje spomenika obsega nepremičnine: parcele št. 1472/10, 1472/3 (severni del parcele/ceste do roba tretje terase zadrževalnika), 1472/6, 1472/8, 1473/2 (severni del parcele/ceste do roba tretje terase zadrževalnika), 573/6, 575/4, 576/2, 576/3, 577/2, 577/3, 577/4, 578/1, 578/3, 578/4, 582/1, 582/2, 584/1 (vzhodni del parcele do roba nekdanjega odlagališča), 584/2 (vzhodni del parcele do roba nekdanjega odlagališča), 584/3 (severni in osrednji del parcele do roba tretje terase zadrževalnika), 585, 586/1 (vzhodni in osrednji del parcele do roba nekdanjega odlagališča), 586/2 (vzhodni del parcele do roba nekdanjega odlagališča), 586/3 (severni del parcele do roba tretje terase zadrževalnika), 586/4, 588/4, 589/1 (severni del parcele do roba tretje terase zadrževalnika), 589/3 (vzhodni del parcele do roba nekdanjega odlagališča), 589/6 (severni in osrednji del parcele do roba tretje terase zadrževalnika), 589/8, 591/2, 609 (severni del parcele do roba tretje terase zadrževalnika), 610/1 (severni in osrednji del parcele do roba tretje terase zadrževalnika), 610/2, 610/3 (severozahodni del parcele do roba tretje terase zadrževalnika), 611 (severozahodni vogal parcele do roba tretje terase zadrževalnika), 652 (severni vogal parcele do roba tretje terase zadrževalnika), 654 (severovzhodni vogal parcele do roba tretje terase zadrževalnika), vse k. o. 1083 – Bukovžlak.

(3) Meji spomenika in njegovega vplivnega območja sta določeni na digitalnem katastrskem načrtu (uveljavljen 9. julija 2003, Uradni list RS, št. 71/03; datoteka z dne 25. februarja 2014; izvorno merilo 1:1000 in 1:2880) in vrisani na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000.

(4) Izvirnika načrtov iz prejšnjega odstavka hranita ministrstvo, pristojno za kulturno dediščino, in Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zavod).

4. člen

Varovane sestavine kulturnega spomenika so:

– avtentična lokacija nekdanjega taborišča,

– prostor, na katerem so pokopavali pobite ljudi,

– spominski park z arhitekturno ureditvijo Marka Mušiča in s simbolno grobnico,

– prostor spomina in mogočih pokopov ali prekopov žrtev pobojev z drugih lokacij, povezanih s Teharjami.

5. člen

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– ohranjanje in varovanje spominskega parka s kostnico in kapelo,

– ohranjanje predstavljenega prostora taborišča,

– prepoved postavljanja kakršnih koli znamenj, plošč in podobnih dodatkov,

– prepoved postavljanja urbane opreme (stojala, koši za smeti, klopi), ki ni usklajena z načrti avtorja celote,

– sanacijo terena nekdanje zbiralnice odpadkov na območju spomenika,

– oblikovanje in ohranjanje prostora za funkcionalno postavitev pomožnih objektov za predstavitev zgodovinskega dogajanja in za obiskovalce.

6. člen

Za vplivno območje spomenika velja varstveni režim, ki določa:

– ohranjanje odprtih, nepozidanih in zazelenjenih parkovnih površin,

– prepoved kakršnih koli športnih prireditev na parkovnih površinah,

– prepoved prometa z motornimi vozili, razen zaradi vzdrževanja,

– ureditev degradiranih parcel nekdanjih travnikov in njiv v parkovne površine,

– prepoved zidave na vplivnem območju, razen krajinsko usklajenih objektov, ki so nujni za sanacijo nekdanjega odlagališča,

– lastniki njiv in travnikov do ureditve parkovnih površin svoje parcele uporabljajo glede na njihovo dosedanjo namembnost in na njih uporabljajo vozila za lastne potrebe.

7. člen

Za upravljavca spomenika se določi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

8. člen

Upravljavec spomenika mora omogočiti brezplačno dostopnost spomenika javnosti vsaj 10 ur dnevno in na način, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti pietetnega odnosa do žrtev.

9. člen

Spomenik se ob vhodu označi s predpisano oznako, ki ne krni likovne podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika.

10. člen

Za vse posege v spomenik in vplivno območje spomenika, razen če zakon ne določa drugače, je treba predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje Zavoda.

11. člen

Nadzor nad izvajanjem odloka opravlja inšpektorat, pristojen za področje kulturne dediščine.

12. člen

Pristojno sodišče po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi status kulturnega spomenika na nepremičninah, navedenih v prvem odstavku 3. člena tega odloka.

13. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 00716-16/2014
Ljubljana, dne 12. junija 2014
EVA 2013-3340-0038

Vlada Republike Slovenije

mag. Alenka Bratušek l.r.
Predsednica

1812. Odlok o razglasitvi kraja poslednjega boja Pohorskega bataljona na Osankarici za kulturni spomenik državnega pomena

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 30/11 – odl. US, 90/12 in 111/13) izdaja Vlada Republike Slovenije

O D L O K
o razglasitvi kraja poslednjega boja Pohorskega bataljona na Osankarici za kulturni spomenik državnega pomena

1. člen

(1) Za kulturni spomenik državnega pomena se razglasi enota kulturne dediščine Osankarica – Kraj poslednjega boja Pohorskega bataljona (EŠD 418).

(2) Enota ima izjemen kulturni pomen za Republiko Slovenijo in poseben družbeni pomen kot pomembna zgodovinska lokacija in simbolni prostor dediščine naše države.

(3) Enota je kulturni spomenik z zgodovinskimi, simbolnimi, krajinskimi in arhitekturnimi (umetnostnimi) vrednotami.

(4) Enota je varovana z namenom ohranjanja avtentičnega prostora in simbolnega kraja spomina na vse padle partizane na Pohorju.

2. člen

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik državnega pomena, so:

– kulturni spomenik je avtentični prostor zadnjega boja partizanskega bataljona, v katerem so padli vsi borci,

– prostor je nadgrajen z javnim spomenikom, ki je izjemna kiparska in prostorska celota (arhitekt Branko Kocmut, skulptura Slavko Tihec, 1959) in je eden ključnih spomenikov padlim v Sloveniji,

– avtentični ostanki zimskega tabora in javni spomenik so pomembni za razumevanje zgodovinskih dogajanj v Evropi.

3. člen

(1) Spomenik obsega nepremičnino: parcelo št. 1494/7, k. o. 725 – Kot.

(2) Meja spomenika je določena na digitalnem katastrskem načrtu (uveljavljen 6. maja 2002, Uradni list RS, št. 43/02; datoteka z dne 25. februarja 2014; izvorno merilo 1:2880) in vrisana na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:10000.

(3) Izvirnika načrtov iz prejšnjega odstavka hranita ministrstvo, pristojno za kulturno dediščino, in Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zavod).

4. člen

Varovane sestavine kulturnega spomenika so:

– urejene površine nekdanjega partizanskega taborišča v smrekovem gozdu (Gozdni rezervat Pohorski bataljon) s spominskimi ploščami in klesanimi ploščami petnajstih zemljank ter dvaintrideset kvadrov, kenotafov z imeni padlih,

– podstavek, podložna plošča spomenika in bronasta skulptura iz leta 1959 (Slavko Tihec),

– veduta na spomenik in iz spomenika.

5. člen

Za kulturni spomenik velja varstveni režim, ki določa:

– ohranjanje celote in imenovanih varovanih sestavin,

– varovanje krajinskih značilnosti in obsega spomenika,

– podrejanje vsake rabe prostora in vseh posegov ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti,

– prepoved gradnje ali urejanja pomožnih, začasnih, infrastrukturnih ali drugih objektov,

– prepoved postavljanja začasnih ali trajnih reklamnih napisov, košev za smeti in druge podobne opreme ob spominskih znamenjih in skulpturi,

– prepoved postavljanja sveč na kamnit podstavek s skulpturo,

– prepoved dejavnosti, ki lahko okrnijo pomen območja, vključno s povzročanjem čezmernega hrupa in podobno,

– redno vzdrževanje spominskih znamenj in skulpture in neposredne okolice,

– vzdrževanje in redno pomlajevanje parkovnega gozda v skladu s predpisi o ohranjanju narave,

– prepoved kakršne koli uporabe motornih in drugih vozil, vključno koles, razen za redno ali interventno vzdrževanje, ki ga je treba izvajati ob suhem vremenu in z obstoječih poti,

– preprečevanje zaraščanja in redno čiščenje samozasejanega drevja in grmovja,

– prepoved vodenja ali paše živali in prepoved krmljenja divjadi na območju spomenika,

– trajna umetna razsvetlitev na območju spomenika ni dovoljena,

– z nadzorovano gozdarsko in drugo dovoljeno rabo zemljišč je treba ohranjati in zagotavljati varovanje spomeniških lastnosti, veduto na spomenik in iz spomenika,

– gozdne ceste in poti je treba ohranjati v sedanjih širinah in materialih, odpiranje novih ali širitev obstoječih poti ni dovoljeno,

– mogoče je vzdrževati trase obstoječih gozdnih vlak, urejanje novih ni dovoljeno.

6. člen

Lastnik in upravljavec spomenika morata javnosti omogočati dostop do spomenika ter skrbeti za njegovo vzdrževanje in predstavljanje. Javni dostop ne sme ogrožati varovanih sestavin spomenika ali posameznih spomeniških vrednot, zlasti ne originalne materialne substance in spominske namembnosti.

7. člen

Spomenik se označi na samostojni tabli na robu območja s predpisano oznako, tako da ne krni likovne podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika.